

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного економічного аналізу і фінансів

Затверджено

На засіданні кафедри міжнародного
економічного аналізу і фінансів
факультету міжнародних відносин
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Завідувач кафедри доц. Юрій БІЛЕНКО

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«МІКРОЕКОНОМІКА»,
що викладається в межах ОП
«Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для студентів
спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Мікроекономіка
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Січових Стрільців, 19
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Факультет міжнародних відносин, кафедра міжнародного економічного аналізу і фінансів
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 29 Міжнародні відносини спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Викладачі дисципліни	Ємельянова Лідія Олегівна, к. е. н., доцент кафедри міжнародного економічного аналізу і фінансів
Контактна інформація викладачів	lidiya.yemelyanova@lnu.edu.ua, yemelyanova_lidiya@ukr.net
Консультації з питань навчання по дисципліні відбувається	Консультації відбуваються у середу з 14:00 по 15:00, або за попередньою домовленістю з навчальною групою (можливе проведення консультацій он-лайн на платформі Zoom)
Сторінка дисципліни	https://intrel.lnu.edu.ua/course/mikroekonomika
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Мікроекономіка» є нормативною дисципліною, що викладається в межах ОП «Міжнародні економічні відносини» та «Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для студентів спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини на другому курсі в другому семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс забезпечить здобувачів освітнього рівня бакалавр необхідними знаннями та навичками, які дозволять розуміти основні принципи функціонування підприємства та поведінки споживача, здійснювати аналіз ефективності

	<p>діяльності підприємства залежно від певної ринкової структури. Курс ознайомить з основами мікроекономіки та основними інструментами мікроекономічного аналізу. Студенти розглянуть базові мікроекономічні показники та особливості оцінки стану підприємства, ознайомляться з функціонуванням таких ринкових структур, як досконала конкуренція, монополістична конкуренція, олігополія та монополія.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Метою вивчення даного курсу є ознайомлення студентів з основами мікроекономіки, оволодіння основними інструментами мікроекономічного аналізу, вивчення нових ідей і методів мікроекономіки, демонстрація мікроекономічних можливостей як серйозного інструменту прийняття рішень.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pindyck, Robert S. Microeconomics / Robert S. Pindyck, Daniel L. Rubinfeld. – 8th ed. p. см. – (The Pearson series in economics). – 2012. – 771 p. 2. Економічна теорія: макро- і мікроекономіка / за ред. З.Ватаманюка і С. Панчишина. – К: Альтернативи, 2001. – 608 с. 3. Кемлбелл Р. Макконнелл, Стенді Л. Брю. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. Ч. 2. Мікроекономіка / Пер. з англ. С. Панчишина, О. Ватаманюка, І. Бика. Львів: Видавнича Спілка «Просвіта», 1999. 649 с. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пилипенко В. В. Мікроекономіка. Практикум: Навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Пилипенко, Н. М. Пилипенко – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 298 с. 2. Косік А. Ф. Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 416 с. 3. Мікроекономіка: підручник / [А.П. Наливайко, Л.А. Азьмук, П.Г. Банщиков та ін.] ; за ред. А.П. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2011. – 446, [2] с.

	<p>4. Семуельсон Пол А., Нордгауз Вільям Д. Мікроекономіка / Пер. з англ. – К.: Основи, 1998.</p> <p>5. Ємельянова Л.О. Кореляційний аналіз динаміки фондових індексів країн світу та України / Л.О. Ємельянова // Збірник наукових праць «Економічний простір» / ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури». – Дніпро. – 2020. – №153. – С. 11-17.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>48 годин аудиторних занять (з них 32 години лекцій та 16 годин практичних занять) та 42 години самостійної роботи. Загалом 90 годин.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен <i>знати</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основи методології мікроекономіки; - основні інструменти мікроекономічного регулювання, - сучасні мікроекономічні проблеми. <p><i>вміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрахувати мікроекономічні показники; - охарактеризувати сучасний стан підприємства, галузі; <p><i>володіти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методами оцінки економічної ситуації в країні з точки зору бізнесу або галузі; - інструментами регулювання економіки в розрізі бізнесу або галузі. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів згідно з ОПП мають бути сформовані такі компетентності:</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 14. Вміння обчислювати різні види прибутку і рентабельності підприємницької діяльності.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):</p> <p>ФК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро, мезо- і мікрорівнях.</p>

	<p>ФК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв’язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.</p> <p>ПРН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p> <p>ПРН 17. Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.</p> <p>ПРН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.</p> <p>ПРН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.</p> <p>ПРН 27. Розуміти, оцінювати та пояснювати причини, наслідки та закономірності попиту, пропозиції, встановлення цін та ринкових відносин, як у межах країни, так і у глобальному вимірі.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>мікроекономіка, попит, пропозиція, поведінка споживача, виробництво, витрати, виторг, прибуток, ринкові структури, теорія ігор, економічні ресурси, ринкова рівновага.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний (за необхідності у дистанційному форматі).</p>

	Проведення лекцій, практичних занять і консультацій, виконання індивідуальних завдань.
Теми	<p>Тема 1. Вступ до мікроекономіки. Ефективність використання ресурсів.</p> <p>Тема 2. Попит, пропозиція та ринковий механізм.</p> <p>Тема 3. Теорії поведінки споживача.</p> <p>Тема 4. Виробництво.</p> <p>Тема 5. Витрати.</p> <p>Тема 6. Виторг та прибуток.</p> <p>Тема 7. Досконала конкуренція і чиста монополія.</p> <p>Тема 8. Монополістична конкуренція та олігополія.</p> <p>Тема 9. Рівновага на олігополістичному ринку. Теорія ігор.</p> <p>Тема 10. Пропозиція та попит на економічні ресурси.</p> <p>Тема 11. Ціноутворення на ринках ресурсів.</p> <p>Тема 12. Загальна ринкова рівновага та теорія суспільного добробуту.</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Основи економічних теорій» та «Макроекономіка».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання	Презентації, групові дискусії, індивідуальні завдання.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проєктор (дошка), ноутбук, доступ до мережі Інтернет, загальнодоступне програмне забезпечення.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> - практичні/індивідуальні завдання: 15% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15. - контрольні заміри знань (модуль, самостійні): 35%

	<p>семестрової оцінки; максимальна кількість балів 35.</p> <p>- іспит: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50.</p> <p>Академічна доброчесність: дослідницькі проекти мають бути оригінальними, самостійним дослідженнями здобувачів. Порушення академічної доброчесності не толерується.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчального процесу. В ході семінарських занять проводиться розбір практичних завдань, дискусії та проблемні бесіди. Очікується, що студенти відвідуватимуть усі заняття.</p> <p>Уся література, яку студенти не зможуть здобути самостійно, надається викладачем лише в освітніх цілях і не передбачає тиражування, вільного поширення чи передачі третім особам.</p>
<p>Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, предмет і суб'єкти мікроекономіки. Для чого ми вивчаємо мікроекономіку? 2. Економічні ресурси. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. 3. Межа виробничих можливостей (крива трансформації). Альтернативна вартість. Закон спадної віддачі. 4. Ефективність економіки. 5. Ринок та ринкові структури, основні характеристики ринкових структур. 6. Методи та моделі мікроекономічного аналізу. 7. Граничний аналіз. Нормативна та позитивна економіка. 8. Попит і закон попиту. Нецінові визначники попиту. 9. Пропозиція і закон пропозиції. Нецінові визначники пропозиції. 10. Ринкова рівновага. Надлишок виробника і надлишок споживача. 11. Суть та види еластичності попиту, інтерпретація результатів.

12. Еластичність попиту по ціні. Інтерпретація результатів.
13. Перехресна еластичність попиту та еластичність попиту по доходу. Інтерпретація результатів.
14. Цінова еластичність пропозиції, інтерпретація результатів.
15. Еластичність в короткостроковому та довгостроковому періодах.
16. Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу. Наслідки запровадження максимальних і мінімальних цін.
17. Корисність товару та її властивості. Види корисності. Закон спадної граничної корисності.
18. Максимізація корисності та «рівновага споживача».
19. Криві байдужості (індиферентності) та їх властивості. Граничний коефіцієнт заміщення двох товарів.
20. Бюджетне обмеження та можливості споживача. Модель (крива) «дохід-споживання».
21. Бюджетне обмеження та можливості споживача. Модель (крива) «ціна-споживання».
22. Криві Енгеля.
23. Ефект доходу та ефект заміщення. Товар Гіффена (Giffen good).
24. Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної системи. Суть виробництва. Технологія виробництва.
25. Виробнича функція. Виробнича функція з одним змінним фактором.
26. Загальний, середній та граничний продукт (TP, AP та MP). Закон спадної граничної продуктивності.
27. Взаємозв'язки між TP, AP та MP та стадії виробництва.
28. Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта (крива виробничої байдужості) та MRTS.
29. Віддача від масштабу.
30. Суть і види витрат виробництва. Економічні та

бухгалтерські витрати.

31. Короткострокові витрати фірми. Постійні, змінні та загальні витрати. Середні та граничні витрати.

32. Криві короткострокових витрат.

33. Довгострокові витрати фірми. Загальні, середні та граничні витрати. Криві довгострокових витрат.

34. Дія закону ефекту масштабу у довгостроковому періоді на основі довгострокових витрат.

35. Суть та види виторгу фірми. Криві виторгу.

36. Суть та види прибутку. Економічний, бухгалтерський та нормальний прибуток. Парадокс прибутку.

37. Методи максимізації прибутку.

38. Лінія однакових витрат виробництва (ізокоста). Правило рівноваги виробника.

39. Досконала конкуренція: переваги та недоліки.

40. Монополія: види, причини існування, особливості.

41. Досконала конкуренція: максимізація прибутку фірми в короткостроковому періоді.

42. Досконала конкуренція: умови прибутковості, збитковості та згортання виробництва фірмою в короткостроковому періоді.

43. Досконала конкуренція: максимізація прибутку фірми в довгостроковому періоді.

44. Чиста монополія: максимізація прибутку та ринкова рівновага монополіста в короткостроковому періоді.

45. Чиста монополія: ринкова рівновага монополіста в довгостроковому періоді.

46. Монополістична конкуренція: суть та основні ознаки.

47. Олігополія: суть та основні ознаки.

48. Монополістична конкуренція: ціна і випуск монополістично конкурентної фірми у короткостроковому періоді.

49. Монополістична конкуренція: ціна і випуск монополістично конкурентної фірми у довгостроковому періоді.

50. Незмовницька олігополія (ламана крива попиту).

51. Олігополія та таємна змова.

	<p>52. Олігополія та лідерство у цінах.</p> <p>53. Олігополія та ціноутворення за принципом «витрати плюс».</p> <p>54. Економічна ефективність в умовах монополістичної конкуренції.</p> <p>55. Економічна ефективність в умовах олігополії.</p> <p>56. Рівновага на олігополістичному ринку. Рівновага Неша.</p> <p>57. Модель Курно.</p> <p>58. Перевага ініціатора та модель Стакелберга.</p> <p>59. Теорія ігор. "Дилема в'язня" та її застосування на олігополістичному ринку.</p> <p>60. Попит на економічний ресурс: сутність та визначення оптимального обсягу ресурсу для фірми в коротко- та довгостроковому періоді. Визначники попиту на економічний ресурс.</p> <p>61. Пропозиція економічних ресурсів. Крива граничних витрат на ресурс. Крива індивідуальної пропозиції праці.</p> <p>62. Рівновага на ринку ресурсів на досконало конкурентному та монополістичному ринку.</p> <p>63. Економічна рента: сутність, причини існування, приклади, графічна інтерпретація.</p> <p>64. Процентні ставки: реальні та номінальні. Чинники впливу на рівноважну процентну ставку. Графічна інтерпретація.</p> <p>65. Інвестиції і час. Оцінка доцільності інвестиційного проекту на основі NPV.</p> <p>66. Часткова та загальна рівновага. Графічний аналіз.</p> <p>67. Парето-ефективність та суспільний добробут.</p> <p>68. «Скринька Еджуорта». Аналіз ефективності розподілу для економіки обміну на основі кривих байдужості. Крива контрактів.</p> <p>69. Особливості державного управління на мікроекономічному рівні.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>